

Uw kiezers, onze klanten

Provinciale Statenverkiezingen

pro·vin·cie (de; v; meervoud: provincies, provinciën)

Uw kiezers, onze klanten Provinciale Statenverkiezingen

Inleiding

De beste keuze is een keuze die bijdraagt aan een beter winkelklimaat voor winkeliers én consumenten. De kiezers die in maart 2015 naar de stembus gaan: Uw kiezers, onze klanten! In deze uitgave presenteert Detailhandel Nederland concrete standpunten en voorstellen voor provinciale afdelingen van politieke partijen en politici. Wij geven u suggesties voor de ruimtelijke ordening, economie en leefbaarheid en doen concrete tekstvoorstellen voor uw verkiezingsprogramma's.

De detailhandel in Nederland

In de Nederlandse detailhandel bieden 110.000 ondernemers werk aan 700.000 medewerkers. Hiermee is de detailhandel de grootste werkgever in Nederland. De omzet van de detailhandel bedraagt jaarlijks circa 96 miljard euro.

Detailhandel en het provinciale belang

De detailhandel is niet alleen onmisbaar voor de economie van de regio's en provincies, maar is ook verweven met de samenleving. Winkelstraten en winkelcentra vormen het kloppend hart van onze buurten. Als de samenleving digitaliseert, digitaliseert de detailhandel. Dat heeft invloed op de behoefte aan winkelpanden. De winkelinfrastructuur staat onder druk door het veranderende consumentengedrag en door winkelleegstand. Met het oog op haar ruimtelijke ordeningstaak, kan en moet de provincie sturen: door het formuleren van regionale uitdagingen waar de detailhandel voor staat en door regie te voeren op bovengemeentelijke afstemming.

Over Detailhandel Nederland

Detailhandel Nederland behartigt de gemeenschappelijke sociale en economische belangen van de winkeliers in Nederland. Het doel is om het perfecte klimaat te creëren waarbinnen winkeliers optimaal kunnen ondernemen. Door de samenwerking in Detailhandel Nederland kunnen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en grootwinkelbedrijf gezamenlijk met één standpunt naar buiten treden. Dit versterkt de belangenbehartiging van de detailhandel bij de gemeentelijke, provinciale, Nederlandse en Europese overheid.

GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING VERANTWOORDELIJKHEID **PROVINCIE**

Via de Wet ruimtelijke ordening (Wro) hebben provincies een wettelijke verantwoordelijkheid voor de handhaving van een goede ruimtelijke ordening en ruimtelijke kwaliteit. Provincies scheppen daarvoor ruimtelijke kaders die leidend zijn voor de ruimtelijkeorderingsbevoegdheden van gemeenten. Provincies moeten er op toezien dat gemeenten de Ladder voor Duurzame Verstedelijking bij nieuwe ontwikkelingen strikt toepassen. Dit toezicht moet geborgd zijn in de Verordening van de Ruimtelijke Structuurvisie.

De provincie moet regionale afstemming van winkelplanning afdwingen, zowel binnenstedelijk als buitenstedelijk. Hiervoor is regionaal overleg tussen gemeenten en marktpartijen noodzakelijk. De provincie moet per regio de opgave voor het aantal vierkante meters winkelplanning vaststellen. Dit kan zowel een positief als een negatief saldo zijn, afhankelijk van de regio en het provinciale belang daarbij. Het is aan de regio om gezamenlijk uitvoering te geven aan deze opgave.

De economische crisis is één van de oorzaken van winkelleegstand. Maar ook de digitalisering van de samenleving en het bestaande overschot van winkellocaties hebben hier structureel invloed op. De digitalisering heeft een structurele impact op het consumentengedrag en dus ook op de detailhandel. In de toekomst hebben winkeliers veel minder vierkante meters voor hun winkels nodig.

De provincie kan bijdragen aan een goede detailhandelsstructuur door:

- een toekomstbestendige detailhandelsvisie vast te stellen met een regionale (positieve of negatieve) detailhandelsopgave en deze naar ruimtelijke kaders per regio te vertalen;
- in te zetten op regionaal detailhandelsbeleid en concrete afstemming van nieuwe detailhandelsontwikkelingen;
- het versterken van kansrijke winkelgebieden en het transformeren van de kansarme gebieden;
- terughoudend te zijn met het creëren van nieuwe winkelgebieden aan de randen van de steden;
- het handhaven van de branchering op bestaande perifere (PDV/GDV) locaties, sta geen verruiming toe;
- het opnemen van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking in het provinciale beleid. Deze Ladder draagt bij aan een optimale benutting van de bestaande ruimte in stedelijke gebieden, ondersteunt bij de programmering en helpt bij het maken van een zorgvuldige afweging van belangen bij ruimtelijke keuzes;
- het inrichten van de Verordening Ruimte zodat in het uiterste geval de provincie haar doorzettingsmacht kan gebruiken om ongewenste nieuwe detailhandelsontwikkelingen te vernietigen.

STIMULERING REGIONALE ECONOMIE VAN **PROVINCIAAL BELANG**

Provincies hebben in het Bestuursakkoord tussen Rijk en lagere overheden van 2011 afgesproken de taak op zich te nemen om binnen hun mogelijkheden de regionale economie te stimuleren, ondanks dat dit geen wettelijke taak van provincies is. De detailhandel is de grootste werkgever van Nederland, en daarom voor de provinciale economie zeer relevant. Een goede detailhandelsstructuur in dorpen, steden en regio's binnen de provincie wordt gezien als een belangrijke factor in het vestigingsklimaat voor (nieuwe) bedrijven en bewoners. De detailhandel biedt zeer veel jongeren werk en voorziet ze daarbij van opleiding en doorgroeimogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Afstemming over milieuzones

In een aantal provincies hebben gemeenten milieuzones ingevoerd. Doel van deze milieuzones is het terugdringen van de uitstoot van uitlaatgassen in de stedelijke zone. De provincie kan op dit onderwerp van meerwaarde zijn. Door een goede afstemming binnen de provincie van de 'openingstijden' van de milieuzones in de binnensteden, kunnen vervoersbewegingen van vrachtverkeer voor de bevoorrading van winkels worden teruggedrongen.

Ruimte voor innovatie

De detailhandel is een innovatieve sector. Detailhandel is een multi-service sector die op veel manieren de klant wil bedienen. De digitalisering van de samenleving en verandering van consumentengedrag spelen hierin een grote rol. Innovatieve ontwikkelingen als afhaalpunten kunnen de bestaande detailhandelsstructuur versterken. Tevens biedt het consumenten een extra service om op andere locaties de producten te kunnen afhalen. De provincie moeten in ruimtelijk beleid richtlijnen geven voor gemeentelijk beleid omtrent afhaalpunten.

De provincie kan bijdragen aan de stimulering van de regionale economie, door:

- de ontwikkelingen in de detailhandel op (inter)provinciaal niveau te onderzoeken en deze kennis actief te delen met gemeenten. Denk bijvoorbeeld aan koopstromenonderzoek;
- de leegstand in de provincie te inventariseren en deze kennis actief te delen met gemeenten;
- te bepalen welke winkelgebieden toekomstperspectief hebben en welke winkelgebieden voor transformatie in aanmerking komen;
- te onderzoeken wat de (papier) planvoorraad voor detailhandel in de provincie is. Bekijk kritisch welke plannen zorgen voor versterking van de bestaande detailhandelsstructuur en of plannen toekomstbestendig zijn. Schrap de (papier) plannen die geen bijdrage leveren aan een toekomstbestendige robuuste provinciale detailhandelsstructuur;
- de openingstijden van milieuzones van gemeenten in overleg met het bedrijfsleven te coördineren, om zo de vervoersstroom te effectueren.
- beleid te maken voor de vestiging van afhaalpunten. Bepaal waar afhaalpunten de bestaande structuur moeten versterken en op welke plaatsen zelfstandige afhaalpunten de ruimte krijgen. Adviseer gemeenten hoe in de ruimtelijke ordening afhaalpunten bestemd kunnen worden.

LEEFBAARHEID KERNVERANTWOORDELIJKHEID VAN DE **PROVINCIE**

Het zoveel mogelijk op peil houden van de leefbaarheid zien veel provincies als kernverantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid wordt gedeeld met de gemeente. Een goede detailhandelsstructuur is, samen met andere voorzieningen, medebepalend voor instandhouding van de leefbaarheid. Zeker voor kleinere kernen geldt dat het draagvlak voor kleine winkelgebieden, met name voor de niet-dagelijkse boodschappen, onder druk komt te staan.

De provincie moet een expliciete rol oppakken in de herstructurering van vele kleine winkelgebieden in kleine kernen naar winkelgebieden met een regionale functie. Zodat ondernemers en investeerders weten waar investeringen in de toekomst kunnen renderen. De kleine winkelkernen zonder toekomstperspectief zullen moeten verkleuren naar een andere functie/bestemming. Naast de clustering van detailhandel is het voor de leefbaarheid in landelijke gebieden belangrijk om innovatieve vormen van detailhandel te stimuleren. Winkelleegstand heeft een grote impact op de leefbaarheid in binnensteden en dorpen en werkt besmettelijk voor de naastgelegen winkels. Een actieve ruimtelijke sturing is daarom onmisbaar voor de leefbaarheid en lokale economie.

De provincie kan bijdragen aan de leefbaarheid van winkelgebieden, door:

- in krimpgebieden de bestaande winkelgebieden te clusteren naar gebieden met een regionale functie;
- terughoudend te zijn met het toevoegen van nieuwe winkellocaties;
- gemeenten te stimuleren zorgvuldig de Ladder voor Duurzame Verstedelijking toe te passen voor nieuwe ontwikkelingen;
- terughoudend te zijn met het toevoegen van nieuwe winkelmeters. Deze zijn alleen wenselijk als ze zorgen voor versterking van de bestaande winkelstructuur;
- ondernemers te stimuleren om zich in winkelgebieden met een regionale functie te vestigen;
- in krimpgebieden het gebruik van innovatie binnen de detailhandel te stimuleren, door bijvoorbeeld (gezamenlijke) afhaalpunten en/of bezorgdiensten te organiseren. Zo kan het voorzieningenniveau in krimpregio's op peil worden gehouden.

WINKELGEBIED VAN DE TOEKOMST EN **DETAILHANDEL NEDERLAND**

In februari 2014 publiceerde Detailhandel Nederland gezamenlijk met vele partijen, waaronder het IPO, een onderzoek naar hoe toekomstbestendige winkelgebieden in Nederland tot stand kunnen worden gebracht of behouden kunnen blijven.

Het onderzoek 'Winkelgebied van de toekomst' presenteert uitvoerbare strategische aanbevelingen die overheden en marktpartijen helpen om de juiste beslissingen te nemen. Beslissingen die leiden tot versterking van winkelgebieden in verschillende contexten (bijvoorbeeld qua demografische ontwikkelingen, type winkelgebied, locatie in stad/regio).

Op de website www.winkelgebiedvandetoekomst.nl vindt u het onderzoeksrapport waarin de belangen van de verschillende partijen zijn beschreven. Ook zijn per betrokken partij de beschikbare instrumenten nader uitgewerkt. Het rapport bevat daarmee meer dan 50 instrumenten om winkelgebieden toekomstbestendig te maken en winkelleegstand tegen te gaan. Het rapport is geschreven door Platform31. Verschillende overheden (waaronder het ministerie van Economische Zaken en VNG) en private partijen (o.a. vastgoed, ontwikkelaars en detailhandel) werkten er aan mee.

Op genoemde website vindt u op de pagina 'Kennis' een gezamenlijke visie van het bedrijfsleven op winkellocatiebeleid. Aan deze visie hebben de NVM, NEPROM, IVBN, Vastgoed Belang en Detailhandel Nederland meegewerkt.

Detailhandel Nederland heeft een position paper opgesteld waarin het innovatieve fenomeen van afhaalpunten staat beschreven. De paper biedt een handreiking aan provincies en gemeenten om afhaalpunten in de ruimtelijke ordening in te bedden. Deze paper vindt u op de site van Detailhandel Nederland.

U volgt Detailhandel Nederland en de campagne 'Uw kiezers, onze klanten – PS 2015' op Twitter via @detailhandel en op de website www.detailhandel.nl.

Voor vragen over de winkelierscampagne in aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen 2015 kunt u contact opnemen met Jildau Schuilenburg, secretaris Vestigingszaken.

E: jildau.schuilenburg@detailhandel.nl

T: 070 320 23 45

VOORBEELDTEKSTEN VOOR VERKIEZINGSPROGRAMMA'S

Detailhandel Nederland denkt graag mee over de inhoud van verkiezingsprogramma's. Namens de winkeliers van Nederland geven we een concrete aanzet voor detailhandel in het verkiezingsprogramma van uw partij voor de Provinciale Staten verkiezing van 2015:

De provincie gaat gemeenten dwingen om de bouw van winkels en nieuwe winkellocaties met elkaar af te stemmen. Zeker voor de kleinere kernen geldt dat het winkelaanbod onder druk staat en daarmee komt de leefbaarheid in de knel. Leefbaarheid van plattelandsgemeenten en het internationale karakter van grote steden moet worden gewaarborgd door wildgroei aan winkellocaties tegen te gaan. Dat kan door de vele kleine winkelgebieden te combineren tot winkelgebieden met een regionale functie.

In krimpregio's moeten duidelijke keuzes worden gemaakt voor regionale winkelgebieden met toekomstperspectief. Andere winkelgebieden moeten getransformeerd worden naar gebieden met een andere functie dan detailhandel. Ondernemers zullen gestimuleerd worden zich te verplaatsen naar de winkelgebieden met toekomstperspectief. Eventueel kan met afhaalpunten en/of het organiseren van bezorgdiensten het voorzieningenniveau op regionaal niveau op peil worden gehouden.

Er moet binnen de provincie voldoende ruimte zijn voor nieuwe bedrijvigheid. Zo moet er bijvoorbeeld ruimte zijn voor afhaalpunten van internetwinkels op goed bereikbare locaties, binnen en buiten de stad. Bestaande detailhandelsbedrijven die willen uitbreiden moeten daarvoor de gelegenheid krijgen. Tevens moet innovatie in de detailhandel de ruimte krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan afhaalpunten.

Om toe te kunnen werken naar toekomstbestendige winkelgebieden in de provincie is kennis onmisbaar. Hiervoor is onderzoek naar koopstromen, de leegstand en de planvoorraad op provinciaal niveau nodig. Op basis van deze informatie kan een provinciale visie en beleid op detailhandel opgesteld worden. De provincie moet alle ruimtelijke instrumenten die zij tot haar beschikking heeft gebruiken om werk te maken van een robuuste toekomstbestendige detailhandelsstructuur.

Per inwoner aan m² **1,9**

Leegstand **7,9%**

Planvoorraad **8%**

En hoe staat uw provincie ervoor?

Provincie	Werkgelegenheid	Vloeroppervlakte	Inwoners	Per inwoner aan m ²	Leegstand	Planvoorraad
Groningen	8%	1.194.312	580.745	2,1	9,1%	4%
Friesland	9%	1.442.880	647.205	2,2	9,2%	3%
Drenthe	8%	1.136.809	490.455	2,3	9,0%	4%
Overijssel	8%	2.439.696	1.137.430	2,1	9,1%	8%
Flevoland	9%	673.030	395.540	1,7	7,2%	18%
Gelderland	7%	3.900.708	2.010.440	1,9	6,8%	6%
Utrecht	6%	2.027.481	1.236.985	1,6	5,1%	12%
Noord-Holland	9%	4.707.648	2.709.445	1,7	6,7%	9%
Zuid-Holland	9%	5.697.679	3.551.965	1,6	7,4%	11%
Zeeland	9%	935.141	381.410	2,5	7,5%	7%
Noord-Brabant	8%	4.820.734	2.463.210	2,0	7,4%	8%
Limburg	8%	2.428.011	1.122.310	2,2	10,3%	6%
Totaal/gemiddelde	8,2%	31.404.129	16.727.140	1,9	7,9%	8%

Detailhandel
Nederland